

UPOREDNA POSTOPERATIVNA ANALGEZIJA N. FEMORALIS BLOKOM "3-U-1" I FASCIA ILIACA COMPARTMENT NERNVIM BLOKOM POSLE ALOARTROPLASTIKE KUKA

Dragana Loncar Stojiljkovic¹, Milos P. Stojiljkovic^{2,4}, Ranko Golijanin², Snjezana Novakovic Bursac³, Ranko Skrbic⁴

¹Institut za ortopedsku hirurgiju „Banjica“, Beograd, Srbija

²Medicinski fakultet, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Foča, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina

³Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“, Banja Luka, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina

⁴Zavod za farmakologiju, toksikologiju i kliničku farmakologiju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, Banja Luka, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina

SAŽETAK

Cilj. Artroplastika kuka je jedna od najčešćih operacija u starijoj populaciji. Preoperativni i postoperativni rizici povećavaju njen postoperativni morbiditet i mortalitet. Bol je jedan od najvažnijih faktora uključenih u perioperativne rizike. Kontrola postoperativnog bola smanjuje učestalost i težinu naknadnih komplikacija.

Metode. Uporedili smo tri različite tehnike kupiranja bola kod 30 bolesnika planiranih za elektivnu artroplastiku kuka: 1) farmakološku – morfin 5 ili 10 mg (u zavisnosti od telesne mase) i.v. na svaka četiri sata, i paracetamol 1 g i.v. na svaka četiri sata (MP), 2) blok n. femoralis (FNB) i 3) fascia iliaca compartment nerve block (FICNB). Merenje intenziteta bola izvedeno je primenom numeričke skale za bol (NPS). Registrovani su sistolni krvni pritisak i primena dodatnih na zahtev pacijenata, kao i trajanje bloka nerava.

Rezultati. Oba bloka nerava obezbedila su značajno niže skorove za bol od čisto farmakološkog pristupa (MP $5,4 \pm 0,6$ prema FNB $2,8 \pm 1,6$ i FICNB $2,9 \pm 1,2$ posle prvog postoperativnog sata). Sledstveno tome, bolesnici iz MP grupe zahtevali su više dodatnog morfina i paracetamola posle isteka prvog sata, u poređenju s bolesnicima iz FNB i FICNB grupa. Morfin je znatno češće dodavan u MP grupi ($3,4 \pm 0,4$ mg/kg i.v.), nego u FNB ($2,1 \pm 0,5$ mg/kg i.v.) i FICNB grupi ($2,5 \pm 0,4$ mg/kg i.v.). Najduže trajanje analgezije bilo je 5 h u MP grupi, u poređenju sa 9 h, odnosno 8 h, posle FNB, odnosno FICNB.

Zaključak. Postoperativna analgezija nervnim blokovima obezbeđuje bolju kardiovaskularnu stabilnost i manje neželjenih efekata nego klasična analgezija zasnovana na morfinu.

Ključne reči: analgezija; morfin; nervni blok; artroplastika, zamena, kuk.